

Felvezető szöveg:

Szeretettel köszöntünk benneteket az Implom József Helyesírási Verseny erdélyi megyei döntőjén!

A verseny a tollbamondással kezdődik. Figyelmesen hallgassátok meg a teljes szöveget! Ezalatt még ne kezdjétek írni, csak gondoljátok végig az írás folyamatát!

(Egyben végigolvassuk a szöveget.)

Tollbamondás

„Verecke híres útján jöttem én”

A tollbamondás címéül választott idézet Ady Endre Góg és Magóg fia vagyok én ... című verséből való. Ebben a hónapban emlékezünk a költő halálának 100. évfordulójára.

A költő 1877. november 22-én Erdély északi részén, a Szilágyságban, Érmindszenten született, melyet ma Adyfalvának neveznek. Az Ady család elszegényedett köznemesi – a költő szavaival – bocskoros, hétszilvafás família volt.

Középiskoláit Nagykárolyban és Zilahon végezte. Zilahon írta első verseit, prózai kísérleteit. Érettségi után a debreceni jogakadémiára iratkozott be. Első írásait a *Debreceni Hírlap*, a *Debreceni Főiskolai Lapok* és a *Debrecen* című lapokban publikálta. Itt jelent meg első verseskötete is *Versék címmel* 1899-ben.

1900-tól Nagyváradon a *Szabadság*, majd a *Nagyváradai Napló* munkatársa lett. Nagyvárad ekkor a magyar kultúra és szellemi élet egyik központja volt. Irodalmi társaságot alapítottak, melyben Ady is aktívan részt vett. Nagyváradon ismerkedett meg nagy szerelmével, Lédával. A vele való kapcsolata új távlatokat nyitott meg az ifjú publicista-költő előtt: Párizst, a modern európai szellemiség megismerését. Innen indult el Pablo Picassónak, Kassák Lajosnak és más művészeknek a karrierje is.

A *Nyugat* megindulása a költő számára a védelmet is nyújtó bázist jelentette: élete végéig főmunkatársa volt az irodalmi folyóiratnak. 1914-ig évente jelentek meg kötetei: pl. az Új versek 1906-ban, a Vér és arany 1907-ben az Illés szekerén 1908-ban stb. Ezek közül legkiemelkedőbb az Illés szekerén című könyve, amelyben új témaként jelentek meg istenes és forradalmi versei.

Költészetére elsősorban a francia impresszionista-szimbolista költők, Verlaine és Baudelaire hatottak. Ady költészetében a tradicionális nyelvi és képi elemek mellett hangsúlyosabbak az egyedi képek és jelképek, melyeket a költő a verseiben nagy kezdőbetűvel jelzett (pl. Élet, Ugar, Ősz, Pénz stb.). Szimbólumai egymással összekapcsolódva sajátos rendszert alkotnak.

Ady költészete sok szállal kötődik a magyar irodalmi hagyományhoz is. Példaképének vallotta Petőfi Sándort és Vajda Jánost, de szemléletére, nyelvére, stílusára hatott Kölcsey, Csokonai és Balassi is.

Általánosan érvényes Ady költészetének újításaira a vers képi világának és nyelvének a megújítása: a rendszert alkotó szimbólumvilág, az erős képiség és az egyéni szóalkotások.

A tollbamondás szövege szakaszonkénti diktálással jelölve:

„Most a diktálás következik. A szóközökre és ékezetek megfelelő jelölésére ügyeljenek!”

Tollbamondás |

„Verecke híres útján jöttem én” |

Bekezdés

A tollbamondás címéül választott idézet | Ady Endre | Góg és Magóg fia vagyok én ... | című verséből való. | Ebben a hónapban emlékezünk | a költő halálának | 100. évfordulójára. |

Bekezdés

A költő 1877. november 22-én | Erdély északi részén, | a Szilágyságban, Érmindszenten született, | melyet ma Adyfalvának neveznek. | Az Ady család elszegényedett köznemesi | – a költő szavaival – | bocskoros, hétszilvafás família volt. |

Bekezdés

Középiskoláit Nagykárolyban | és Zilahon végezte. | Zilahon írta első verseit, | prózai kísérleteit. | Érettségi után | a debreceni jogakadémiára iratkozott be. | Első írásait a *Debreceni Hírlap*, | a *Debreceni Főiskolai Lapok* | és a *Debrecen* című lapokban publikálta. | Itt jelent meg első verseskötete is | *Versek címmel* 1899-ben. |

Bekezdés

1900-tól Nagyváradon a *Szabadság*, | majd a *Nagyvárad Napló* munkatársa lett. | Nagyvárad ekkor a magyar kultúra | és szellemi élet egyik központja volt. | Irodalmi társaságot alapítottak, | melyben Ady is aktívan részt vett. | Nagyváradon ismerkedett meg | nagy szerelmével, Lédával. | A vele való kapcsolata | új távlatokat nyitott meg | az ifjú publicista-költő előtt: | Párizst, a modern európai szellemiség megismerését. | Innen indult el | Pablo Picassónak, Kassák Lajosnak | és más művészeknek a karrierje is. |

Bekezdés

A *Nyugat* megindulása a költő számára | a védelmet is nyújtó bázist jelentette: | élete végéig főmunkatársa volt | az irodalmi folyóiratnak. | 1914-ig évente jelentek meg kötetei: | pl. az Új versek 1906-ban, | a Vér és arany 1907-ben, | az Illés szekerén 1908-ban stb. | Ezek közül legkiemelkedőbb | az Illés szekerén című könyve, | amelyben új témaként jelentek meg | istenes és forradalmi versei. |

Bekezdés

Költészetére elsősorban | a francia impresszionista-szimbolista költők, | Verlaine és Baudelaire hatottak. | Ady költészetében | a tradicionális nyelvi és képi elemek mellett | hangsúlyosabbak az egyedi képek és jelképek, | melyeket a költő a verseiben | nagy kezdőbetűvel jelzett | (pl. Élet, Ugar, Ősz, Pénz stb.). | Szimbólumai egymással összekapcsolódva | sajátos rendszert alkotnak. |

Bekezdés

Ady költészete sok szállal kötődik | a magyar irodalmi hagyományhoz is. | Példaképének vallotta | Petőfi Sándort és Vajda Jánost, | de szemléletére, nyelvére, stílusára hatott | Kölcsey, Csokonai és Balassi is. |

Általánosan érvényes | Ady költészetének újításaira | a vers képi világának | és nyelvének a megújítása: | a rendszert alkotó szimbólumvilág, | az erős képesség | és az egyéni szóalkotások.

Most hallgassátok meg újra egyben a szöveget!

Nézzétek át írásotokat, ha esetleg valamit javítani szeretnétek, azt egyértelműen javítsátok: egyszer áthúzza és fölé- vagy aláírással!

(Ismét egyben végigolvassuk a szöveget.)

Tollbamondás

„Verecke híres útján jöttem én”

A tollbamondás című választott idézet Ady Endre Góg és Magóg fia vagyok én ... című verséből való. Ebben a hónapban emlékezünk a költő halálának 100. évfordulójára.

A költő 1877. november 22-én Erdély északi részén, a Szilágyságban, Érmindszenten született, melyet ma Adyfalvának neveznek. Az Ady család elszegényedett köznemesi – a költő szavaival – bocskoros, hétszilvafás família volt.

Középiskoláit Nagykárolyban és Zilahon végezte. Zilahon írta első verseit, prózai kísérleteit. Érettségi után a debreceni jogakadémiára iratkozott be. Első írásait a *Debreceni Hírlap*, a *Debreceni Főiskolai Lapok* és a *Debrecen* című lapokban publikálta. Itt jelent meg első verseskötete is *Versek* címmel 1899-ben.

1900-tól Nagyváradon a *Szabadság*, majd a *Nagyváradai Napló* munkatársa lett. Nagyvárad ekkor a magyar kultúra és szellemi élet egyik központja volt. Irodalmi társaságot alapítottak, melyben Ady is aktívan részt vett. Nagyváradon ismerkedett meg nagy szerelmével, Lédával. A vele való kapcsolata új távlatokat nyitott meg az ifjú publicista-költő előtt: Párizst, a modern európai szellemiség megismerését. Innen indult el Pablo Picassónak, Kassák Lajosnak és más művészeknek a karrierje is.

A *Nyugat* megindulása a költő számára a védelmet is nyújtó bázist jelentette: élete végéig főmunkatársa volt az irodalmi folyóiratnak. 1914-ig évente jelentek meg kötetei: pl. az *Új versek* 1906-ban, a *Vér és arany* 1907-ben az *Illés szekerén* 1908-ban stb. Ezek közül legkiemelkedőbb az *Illés szekerén* című könyve, amelyben új témaként jelentek meg istenes és forradalmi versei.

Költészetére elsősorban a francia impresszionista-szimbolista költők, Verlaine és Baudelaire hatottak. Ady költészetében a tradicionális nyelvi és képi elemek mellett hangsúlyosabbak az egyedi képek és jelképek, melyeket a költő a verseiben nagy kezdőbetűvel jelzett (pl. *Élet*, *Ugar*, *Ősz*, *Pénz* stb.). Szimbólumai egymással összekapcsolódva sajátos rendszert alkotnak.

Ady költészete sok szállal kötődik a magyar irodalmi hagyományhoz is. Példaképének vallotta Petőfi Sándort és Vajda Jánost, de szemléletére, nyelvére, stílusára hatott Kölcsey, Csokonai és Balassi is.

Általánosan érvényes Ady költészetének újításaira a vers képi világának és nyelvének a megújítása: a rendszert alkotó szimbólumvilág, az erős képesség és az egyéni szóalkotások.

Javítási útmutató

Általános javítási útmutató:

1. A különböző súlyú hibákat piros színnel aláhúzva javítjuk a dolgozatokban, kis hiba: 1 vonalas aláhúzás, súlyos hiba: 2 vonalas aláhúzás, durva hiba: 3 vonalas aláhúzás (nem a teljes szót, hanem csak a hibás helyen húzzuk alá, a betű alatt vagy a szóhatáron, ugyanis egy szóban akár több helyen is lehet különböző típusú hiba).

2. Hibalehetőségek és értékelésük:

Durva hibák (3 hp):

- msh.-időtartam jelölésének tévesztése durva hiba: 3 hp (múlt idő jele stb.): *tollbamondás, választott, született, vallotta, szellemiség, előtt* stb.
- msh.-törvényszerűség hibája (l+j) durva hiba: 3 hp (részleges és teljes hasonulás, összeolvadás hibái stb.) *szállal, központja* stb.
- népnév kezdőbetűjének tévesztése durva hiba: 3 hp: *francia*
- a tulajdonnév kezdőbetűjének tévesztése darabonként durva hiba: 3-3 hp: *Verecke, Ady Endre, Góg és Magóg fia vagyok én ..., Erdély, Szilágyságban, Érmindszenten, Adyfalvának, Nagykárolyban, Zilahon, Debreceni Hírlap, Debrecen, Nagyváradon, Szabadság, Nagyváradi Napló, Nagyvárad, Lédával, Párizst, Pablo Picassónak, Kassák Lajosnak,* ,
- tulajdonnév -i képzős formájának tévesztése 3 hp: *európai*
- a j hang hibás jelölése durva hiba: 3 hp: *Erdély, Nagykároly, hangsúlyosabbak; karrierje, sajátos* stb.
- a tárgy ragjának tévesztése durva hiba: 3 hp: *középiskoláit, verseit, kísérleteit, társaságot, távlatokat, bázist, rendszert* stb.
- fokozott melléknév tévesztése: 3 hp: *legkiemelkedőbb, hangsúlyosabbak;*
- igekötős igék, igenevek hibás írása: 3 hp: *elszegényedett, iratkozott be, jelent meg, ismerkedett meg, nyitott meg, indult el, jelentek meg* stb.

Súlyos hibák (2 hp):

- mgh.-időtartam jelölésének tévesztése súlyos hiba: 2 hp: *címéül, verséből, költő, kultúra, aktívan, alapítottak, ifjú, Pablo Picassónak, szimbolista, tradicionális, szimbólumai, újításaira, megújítás, alkotó, erős* stb.
- egybeírt formának a tévesztése súlyos hiba: 2 hp: *Adyfalvának, hétszilvafás, verseskötete, főmunkatársa, kezdőbetűvel, jelképek, szimbólumvilág, szóalkotások* stb.
- különírt formának a tévesztése súlyos hiba: 2 hp: *érettségi után, magyar kultúra, szellemi élet, vele való, ifjú publicista-költő, Új versek, új témaként, egyedi képek, nagy kezdőbetűvel* stb.
- a köznévi kezdőbetűjének tévesztése darabonként súlyos hiba: 2 hp: *debreceni jogakadémiára, társaságot, istenes* stb.; *Élet, Ugar, Ősz, Pénz* (a szövegben utalás van a nagy kezdőbetűre)
- a tulajdonnév kötőjeles, egybe- vagy különírt formájának tévesztése súlyos hiba: 2 hp: *Adyfalvának, Nagykárolyban; Ady család* stb.

Kis hibák (1 hp):

- írásjelhibák (vessző, kettőspont, mondatkötő eltolódása): 1 hp
1914-ig évente jelentek meg kötetei: pl. az Új versek 1906-ban – csak a kettőspont fogadható el.
- ha a szám után nem kell pont, ha mégis van, kis hiba: 1 hp
- *publicista-költő, impresszionista-szimbolista* – kötőjeles írásmódnak a tévesztése
- *Csokonai, Balassi, Kölcsey* szóvégi magánhangzójának tévesztése

3. A hibaszámokat a margóra ugyanabban a sorban egymás után kiírjuk, pl. -2, -3, -1,-1 stb., hogy a hibapontokat könnyebben lehessen összeadni.

4. Nincsenek típushibák (még az írásjelek esetében sem), minden tévesztésért a súlyosságuknak megfelelő hibapontot adjuk.

5. Ha a kötőjelezett forma a sor végére esik, csak abban az esetben fogadható el, ha a sor elején megismétlődik a kötőjel (az írásszokástól eltérően, de a helyesírási versenyen ezt megköveteljük).
6. Ha ugyanaz a hiba ugyanabban a szóalakban (csak teljesen megegyező alak esetében: *című, Zilahon, Illés szekerén*) ismét előfordul, akkor a hibás írásmódot javítjuk, egyszer kap érte hibapontot, de újabb hibapontot nem adunk.
7. *Verlaine* és *Baudelaire* – tulajdonnévi nagy kezdőbetűt fel kell ismernie a diáknak a szövegből, de ha a névalakot nem tudja pontosan leírni, azt javítjuk, de nem hiba.
8. A betűtévesztés, betűkihagyás 1 hp/db.
9. A szótag- vagy szótévesztés, szótag- vagy szókihagyás 2 hp/db.
10. A nem megfelelő ékezet használata (gerendázás a két pont helyett) minden esetben javítani kell, és a végén a hibapontok számához hozzáadunk 2 hp-ot.
11. A bekezdéseket a diktáláskor bemondjuk, aki ennek ellenére nem jelöli megfelelően a bekezdést beljebb kezdéssel, az 2 hp-ot kap. A bekezdés jelölésére nem fogadható el az egy sor kihagyás. Ez is 2 hp-ot ér.
12. Ha nem egyértelmű az ékezet (félhosszú vagy elkapott hosszabb vonás a pont helyett), vagy az egybe-, illetve különírás jelölése (a szokásos szótávolságtól különböző megoldást alkalmaz a diák), akkor azt **hibának** kell minősíteni, és a súlyosságának megfelelő hibapontot kell megadni.
13. A javítás után összeadjuk a hibapontokat, és ráírjuk a dolgozat végére. Az aláírásunkkal igazoljuk a javításunkat. A hibapontokat összesítjük, de csak 50 pontig vonunk le, vagyis mínusz pontot nem kaphat a diák a tollbamondásra.

Példák a javításra:

Ady Endre – a tulajdonnév kezdőbetűjének tévesztése durva hiba: 3 hp; y helyett *i*-vel kis hiba: 1 hp;

Góg és Magóg fia vagyok én ... – a tulajdonnév kezdőbetűinek tévesztése durva hiba: 3-3 hp; mgh.-időtartam jelölésének tévesztése súlyos hiba: 2 hp; a ... elmaradása nem hiba;

című – mgh.-időtartam jelölésének tévesztése súlyos hiba: 2-2 hp;

verséből – mgh.-időtartam jelölésének tévesztése súlyos hiba: 2 hp;

való. – mgh.-időtartam jelölésének tévesztése súlyos hiba: 2 hp; utána mondatzáró pont, ennek elmaradása kis hiba: 1 hp

1877. november 22-én – az évszám utáni pont elmaradása kis hiba: 1 hp; a köznévi kezdőbetűjének tévesztése súlyos hiba: 2 hp; nap száma után kitett pont kis hiba: 1 hp; kötőjellel kapcsolt rag tévesztése súlyos hiba: 2 hp;

született, – mgh.-időtartam jelölésének tévesztése súlyos hiba 2 hp; a múlt idő jelének tévesztése durva hiba: 3 hp; utána vessző, ennek elmaradása kis hiba: 1 hp;

az Ady család – a tulajdonnév kezdőbetűjének tévesztése durva hiba: 3 hp; köznévi kezdőbetűjének tévesztése súlyos hiba: 2 hp; a különírt forma tévesztése súlyos hiba: 2 hp;

Debreceni Hírlap – címnevek kezdőbetűinek tévesztése darabonként 3-3 hp

Debreceni Főiskolai Lapok – kezdőbetűk tévesztése 1-1 hp

Alternatív megoldások:

- A számok betűvel is írhatók, ilyenkor a számokhoz járuló toldalék kötőjellel kapcsolódik, ha betűvel írjuk, akkor egybeírjuk: *100. vagy századik; 1900-tól vagy Ezerkilencszáztól;*
- A közbevetések eltérő jelölése gondolatjelpárral, vesszőpárral, zárójellel: mindegyik írásmód helyes, de kombinálni, keverni nem lehet: – *a költő szavaival* – **vagy**, *a költő szavaival*, **vagy** (*a költő szavaival*)
- *az ifjú publicista-költő előtt: Párizst,* – a kettőspont helyett vessző is elfogadható.
- *bázist jelentette: élete végéig* – a kettőspont helyett vessző is elfogadható.
- *stb. vagy s a többi*
- *pl. vagy például*
- *című vagy c.*